

DIN TIDNING FRÅN SVENSKA KYRKAN, STENUNGSUNDS PASTORAT

Klockrent

NR 4 • 2023

"JULSPEL"
i Kristinedalkyrkan

Läs mer på sid. 6–7.

GRÖNA
FINGRAR

Sid. 21.

Alternativ
ADVENTS-
KALENDER

Sid. 16–17.

Gudstjänster i
advent och juletid

Läs mer på sid. 10–14.

Välkommen
att ansluta till
MIDNATTS-
KÖREN

Sid. 15.

Svenska kyrkan
STENUNGSUND

FÖRSAMLINGSEXPEDITION

Adress: Kristinedalsvägen 2, 444 43 Stenungsund
Tfn, vxl: 0303 - 660 00
E-post: stenungsund.pastorat@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.svenskakyrkan.se/stenungsund

KYRKOGRÄDSFÖRVALTNINGEN

Martin Tärnbrant, kyrkogårdschef.
Tfn: 0303 - 660 38 E-post: martin.tarnbrant@svenskakyrkan.se
Emma Gilland, kyrkvaktmästare.
Tfn: 0303 - 660 86 E-post: emma.gilland@svenskakyrkan.se

BEHÖVER DU NÅGON ATT TALA MED? VÄLKOMMEN TILL SVENSKA KYRKANS SAMTALSMOTTAGNING!

Samtalen handlar om det som är viktigt för dig, exempelvis relationer, kriser, sorg, arbete, ensamhet, stress, tro och tvivel.

 0303 - 660 22

- 0303-660 34
- 0768-36 60 34
- kontakt@pelikanen.se
- pelikanensnap
- pelikanen_stenungsund
- Pelikanen i Stenungsund

Kyrkvägen 7A
444 31 Stenungsund
www.pelikanen.se

FÖLJ OSS PÅ
FACEBOOK

SvenskaKyrkanStenungsund

FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM

svenskakyrkanstenungsund

Gärdesvägen 8
444 31 Stenungsund
FACEBOOK >>

KLOCKRENT delas ut av Postnord som oadresserad samällsinformation till alla hushåll inom Stenungsunds pastorat. (Norums och Ödsmåls församlingar.)

Ansvarig utgivare
KH, Elinor Johansson
elinor.johansson@svenskakyrkan.se
0303 - 660 02

Grafisk form
Sandra Mattsson

Redaktion
Felicia Krantz-Strand
felicia.krantz-strand@svenskakyrkan.se
0303 - 660 19

Sandra Mattsson
sandra.mattsson@svenskakyrkan.se
0303 - 660 13

Tryck:
By Wind

Omslagsbild:
Ljuset lyser i mörkret.
Foto: Magnus Aronson/IKON

- 4** INTRO
Res dig, stråla av ljus!
- 6** JULSPEL I KRISTINEDALKYRKAN
Mingel och julstämning
- 8** TEOLOGISKA HÖRNAN
Det folk som vandrar i mörkret ska se ett stort ljus...
- 10** GUDSTJÄNSTER I ADVENT OCH JULETID Sid. 10 – 14
- 11** MER ÄN BARA TRADITION
Varför firar vi advent och jul egentligen? Sid. 11 – 14
- 15** ALTERNATIV ADVENTSKALENDER
Ljuset lyser i mörkret
- 18** JULEN NALKAS
Fira mässa mitt i natten
Jul en annan dag sid. 19
- 23** KYRKOGRÄDEN INFORMERAR
Tillbakablick över 2023
- 28** TIPS & TRIX
Pedagogerna tipsar sid. 28
Korsord sid. 30

ADVENTSMORGN I KAPELLET

10

I VÄNTAN LUCIA Årets Luciatåg

12

24

JULKAMPANJEN Bryt en tradition!

Du som inte har möjlighet att få tillgång till information om våra aktiviteter, gudstjänster, konserter, samtalsgrupper m.m. via våra digitala kanaler är varmt välkommen att kontakta expeditionen, så försöker vi möjliggöra att du får information via post.

Res dig, stråla av ljus!

I min arbetsväska finns ett fack där saker hamnar huller om buller: pennor, anteckningsblock, mobilen, halstabletter och nycklarna. Av någon outgrundlig anledning ligger det också en glasprisma där, en slipad glasbit inte olik de som finns i kristallkronor. Det är lite oklart hur prisman hamnat i väskan och flera gånger har jag tänkt slänga den. Men det har inte blivit av.

Istället har prisman blivit en slags symbol för mig. Den har fått ligga där som en påminnelse om att jag inte skall fastna i det enkelspåriga, i "mitt sätt" att se på världen. Det är ju så lätt att hemfalla åt förutfattade meningar och enkla svar på svåra frågor. I de lägena har prisman blivit min bild för att livet, mänskligheten och Gud är mycket större och rikare än det som är just mitt perspektiv.

En prismas uppgift är ju att sprida ljus. Och när ljuset träffar de slipade glassidorna händer något fantastiskt. Den vita ljustrålen inte bara sprids utan den bryts också i regnbågens alla färger. Hela naturens mångfald finns med när ljuset bryts. Alla perspektiv får plats. Därför är det inte konstigt att regnbågen blivit symbolen för både fred och ett gott liv för alla människor. Så var det i berättelsen om Noa i gamla testamentet och så är det fortfarande.

Kärnan i kristen tro handlar om att Gud är god. Att Gud bryr sig om alla människor, ja till och med

älskar oss mer än vi kan begripa. Och detta får konsekvenser. Tänk på det en stund. Att Gud älskar alla. Också de som inte är som du och jag. Det skakar om vår världsbild att Gud vill fred, enighet, kärlek och framtidshopp för alla. I bibeln beskrivs det också att Gud till sitt väsen är ljus. Ljus som bryts i miljoner nyanser – där alla perspektiv ryms och där alla får vara med. Där alla är älskade.

Nu närmar vi oss många ljusa högtider i våra kyrkor. Vi firar advent, Lucia och så småningom jul. Låt då Guds godhets ljus lysa över dig! Och kanske kan du och jag vara med och sprida ljuset vidare - likt prisman i min väska.

Jag vill också skicka med dig några ord från profeten Jesaja. De kan läsas som en profetia om Jesus, men i år kan de också belysa ditt och mitt liv, så som medskapare i Guds rike:

*Res dig, stråla av ljus! Ditt ljus är här,
 Herrens härlighet går upp över dig.
 Jorden är full av mörker, töcken omger folken,
 men över dig skall Herren stråla,
 över dig skall hans härlighet visa sig.
 (Jes 60:1–2)*

Är det en dröm eller verklighet?
Vad var det vi såg?

Det frågar sig herdarna i Kristinedalkyrkans julspel. Herdarna har mött en ängel och fått i uppgift att leta efter ett nyfött barn i ett stall... I musikalens form, och med en stor portion humor får vi följa dem till Betlehem och ta del av berättelsen om den första julen.

När detta skrivs repar julselsensemblen för fullt och anmälningarna från intresserade skolklasser trillar in. Det är en förmån och fantastiskt roligt att kunna bjuda in drygt 1000 skolbarn till årets julspel, som går av stapeln vecka 50.

Helgen den 16 och 17 december spelas föreställningar som är öppna för alla. De är gratis och spelas kl. 16.00 och 18.00 på både lördag och söndag. Kom gärna i god tid – för det finns begränsat med tidsresebiljetter...

Nytt för i år är också den mysiga miljön på torget utanför Kyrkan. Här bjuder ideella medarbetare in till mingel och julstämning. Kanske vill du klappa får eller rida på en åsna? Köpa något litet där pengarna går till ACT? Eller bara dela en kopp glögg och en pepparkaka i all enkelhet?

Välkommen att umgås både före och efter helgens föreställningar!

*Följ med på en historisk resa tillbaka till år noll.
Vi låter tidresebolaget guida oss genom julevangeliet
med hjälp av berättelser och sång.*

Välkomna till Betlehem!

Julspel

I KRISTINEDALKYRKAN

LÖRDAG 16 DECEMBER KL. 16.00 OCH 18.00
SÖNDAG 17 DECEMBER KL. 16.00 OCH 18.00

Det folk som vandrar i mörkret
ska se ett stort ljus,
ja, över dem som bor i dödsskuggans land
ska ett ljus skina klart.

Jes. 9:2

Ord från för länge, länge sedan, när profeten Jesaja levde, på 700-talet före Kristus. Då – liksom nu – var det oroligheter, krig, belägringar och förtryck i området runt Jerusalem. Då – liksom nu – drabbades många människor, barn och vuxna, av stort lidande på grund av att några ville ha makt och land, kom med vapenskrammel och vägrade göra avkall på sina egna idéer. Tänk om de i stället ville hitta en lösning för detta landområde där det, i alla fall i vår tid, finns två folk (minst) och tre religioner (minst) och en oerhörd längtan efter fred hos så många.

Det behövs verkligen ljus och hopp. I skrivande stund, några veckor innan det här numret kommit till din brevlåda, ser det mörkt ut, det är dödsskuggans land på många platser, både vid Medelhavet och vid Svarta havet. Vi ser dagligen pulvriserade byggnader och gråtande människor i nyhetssändningarna, och jag kan bara be att det ska få ett slut. Att denna jul ska komma med fred och frid på de här platserna, liksom hemma i Sverige, där vi inte heller är förskonade från oro och våld.

Kan vi i kyrkan prata om ljus och hopp utan att vara naiva? Utan att verka världsfrånvända och omedvetna, med skygglappar för allt som pågår? Jo, jag tror ändå det. Just för att kyrkan alltid beskrivit mörkret och ondskan som en realitet, och inte väjer för det som är svårt, så kan vi också prata om motsatsen, vad som kan hjälpa oss. För det Gud

vill ge oss är inte, vad jag kan förstå, en klapp på axeln och en filt att svepa in oss i, för att få oss att glömma det som pågår runt omkring. Uppmaningen till oss människor har hela tiden varit "Följ mig"! I bibelns beskrivningar säger Jesus så till dem han möter, och de som följer med får vara med i kamp och ordväxlingar, i möten med utsatthet och mobbing, våld och hat. Men också i härlig gemenskap runt olika middagsbord, spännande samtal med människor från olika traditioner och bakgrunder, och inte minst: ett flöde av kärlek och kraft från Gud själv.

Riktningen för oss är utmanande men tydlig: kärlek, fred, upprättelse och befrielse för alla. Inte bara för några. Kan vi åstadkomma det? Nja, inte själva, en och en, förstås. Men vi kan vända blicken mot det lilla utsatta barnet i den där krubban, det vi påminns om varje jultid, och öppna sinnet för att här finns, mitt i mörkret, ett glädjens ljus och en kraft som är mycket större än det ser ut som. Då kanske vi kan våga följa med, och bidra i det lilla eller stora, allt efter vars och ens förutsättningar och påverkansmöjligheter. För vi är inte ensamma, vi har både Guds omsorg, änglaljus och många människor av god vilja som vill samma sak. Jag önskar dig en jul med mycket ljus, frid och glädje!

TEXT: CATARINA HOLMGREN MARTINSSON,
/ KOMMINISTER

Gudstjänster i advent och juletid

Välkommen att fira gudstjänst i någon av kyrkorna i Stenungsund! Gudstjänsterna är öppna för alla oavsett ålder, tro och bakgrund! Hit är du välkommen precis som du är. I gudstjänsten tolkar vi livet och fyller på med ny energi.

FOTO: MAGNUS NATT OCH DAG

Inled advents- och juletid med Adventsmorgon i kapellet!

I år, precis som många tidigare år, bjuder Stenungsunds pastorat in till "Adventsmorgon i kapellet". En tradition som startades inom verksamheten kyrka-arbetsliv men som uppskattats och växt till en stund för alla – oavsett om du arbetar eller inte.

Stenungsunds kapell tänds upp med levande ljus och vi har en kort, mycket fin och stämningsfull gudstjänst. Morgonen avslutas med kaffe och smörgås innan man beger sig i väg till det ens dag erbjuder. En härlig start på både dagen och adventstiden!

FREDAG 1 DECEMBER
STENUNGSUNDS KAPELL KL. 07.30
ADVENTSMORGN I KAPELLET
Norums vokalensemble medverkar.

SÖNDAG 3 DECEMBER

1 s. i Advent

ÖDSMÅLS KYRKA KL. 11.00
GUDSTJÄNST. Kyrkokör och trumpetare medverkar. Präst, Petter Ölmunger.
KRISTINEDALKYRKAN KL. 11.00
MÄSSA MED SMÅ & STORA.
Gloria och instrumentalister medverkar.
Präst, Lisa Maria Strandberg.

FOTO: PIXABAY

3/12 NORUMS KYRKA KL. 18.00
MAT & MUSIK I KYRKAN. "Tänd ett ljus för livet" – Advent kommer med ljus, kärlek och förväntan. Kom och var med när tre unga röster, Norums vokalensemble och instrumentalister bjuder på en stämningsfull och fin musikgudstjänst i adventstid.
David Eckerstein – piano.
Anders Ljungberg – kontrabas.
Max Johansson – trummor.
Mat kl. 17.00 och Musik i kyrkan kl. 18.00.
Präst, Catarina Holmgren Martinsson.

TISDAG 5 DECEMBER
KRISTINEDALKYRKAN KL. 18.30
VARDAGSMÄSSA – EN RASTPLATS.
Präst, Lars Olof Andersson.

Med reservation för ändringar.
Mer info hittar du i kalendern på www.svenskakyrkan.se/stenungsund

Är du i behov av
KYRK TAXI

Har du svårt att ta dig till kyrkans sammankomster? Du kan ansöka om kyrktaxi inom pastoratets område.

Kontakta diakon
Anna Blomberg,
tfn: 0303 - 660 75

MAT & MUSIK I KYRKAN

Kom och njut av en enkel men god kvällsmat i Norums församlingshem innan du går till kyrkan och lyssnar till örorgodis för både kropp och själ i musikgudstjänsten, Musik i kyrkan. En mötesplats som ger möjlighet till fina upplevelser, minnen och go gemenskap. En god avslutning på helgen och ett avstamp inför veckan som kommer! Varmt välkommen! 50 kr/vuxen.

MAT KL. 17.00 & MUSIK I KYRKAN KL. 18.00.

Mer än bara tradition

Advent och jul är självklarheter i vårt samhälle. Men varför firar vi advent och jul – egentligen? Och varifrån kommer traditionerna, med adventsstjärna, tomte och klappar? Här får du veta mer.

Julen till minne av att Gud blev människa

Vi firar jul för att Jesus föddes. Gud blev en människa, föddes liten och värlös, en bebis som redan från början befann sig under ett hot. Tanken att Gud med flit gör sig maktlös kan verka konstig, men som så mycket annat i vår tro handlar det om kärlek. Gud ville bli som vi och blev därför en människa, med en människas alla begränsningar.

Under advent förbereder vi oss för att ta emot Jesus

Advent – som betyder ankomst – är en fyra veckorsperiod när vi kan förbereda oss mentalt för att ta emot mysteriet, att Gud blev människa. Nu för tiden tänder vi adventsstjärnor, som påminner om stjärnan som lyste över Betlehem, där Jesus föddes. Det berättas nämligen i Bibeln, att när Jesus föddes tändes en stjärna på himlen. Under de fyra veckorna i advent läser vi i kyrkan varje vecka nya bibeltexter, som berättar om olika tider och händelser i Jesus liv.

Första advent – Jesus kommer med fred

Bibeltexterna för första advent handlar om glädje och fest i Jerusalem. Folket hade länge varit förtryckta av romarna, som hade makten, men nu hade de hört att det väntades en ny kung. Äntligen skulle den nya kungen komma! De sjöng "Hosianna", som betyder "rädda oss", en hälsningsfras som ofta användes på Bibelns tid när man mötte kungen. I kyrkan sjunger vi fortfarande "Hosianna", för vi hälsar Jesus välkommen.

Andra advent – Vad Guds rike är

Den andra söndagen i advent berättar bibeltexterna om Guds rike. "Guds rike" är något helt annat än de riken – länder – som finns i vår synliga värld. Guds rike har inga gränser eller hinder. Det är i stället ett osynligt rike som kan finnas inom oss och vår värld. Medan människor med vapen kan försvara åsikter och landgränser, talar Guds rike om den kärlek som kan och vill förändra. Det är en kärlek som blir större och större ju mer vi ger av den och ju mer vi får ta emot.

TORS DAG 7 DECEMBER

KRISTINEDALKYRKAN KL. 08.30

MORGONMÄSSA.

Präst, Lisa Maria Strandberg.

FREDAG 8 DECEMBER

NORUMS KYRKA KL. 10.30

GUDIS. "Julberättelsen - Flykten till Egypten - Maria och Josef får hjälp att skydda Jesusbarnet". Välkommen till en barn gudstjänst med de allra yngsta. Vi träffas i kyrkan tillsammans med kyrkans öppna förskola.

SÖNDAG 10 DECEMBER

2 s. i Advent

NORUMS KYRKA KL. 11.00

MÄSSA.

Präst, Catarina Holmgren Martinsson.

ÖDSMÅLS KYRKA KL. 16.00

LUCIA. Välkomna in till ljus, värme & sång.

Präst, Petter Ölmunger. (Se separat annons.)

KOPPERSKYRKAN KL. 17.00

EKUMENISK GUDSTJÄNST.

Norums vokalensemble medverkar.

Präst, Catarina Holmgren Martinsson.

SÖNDAG 17 DECEMBER

3 s. i Advent

ÖDSMÅLS KYRKA KL. 11.00

MÄSSA. Präst, Lars Olof Andersson.

NORUMS KYRKA KL. 18.00

MÄSSA MED MYCKET MUSIK.

Vi firar mässa med vacker och sällsam musik för orgel och fiol. Vi får lyssna till Bachs julmusikal "Från himlens höjd jag bringar bud". Julens ljus och skimmer kommer med förtröstan, mod och hopp. Kom och stäm in i Bachs härliga julmusik! Violinist. Bjørn Ulvedalen, organist. Präst, Lars Olof Andersson.

TISDAG 19 DECEMBER

KRISTINDEALKYRKAN KL. 18.30

VAR DAGSMÄSSA - EN RASTPLATS.

Präst, Catarina Holmgren Martinsson.

TORS DAG 21 DECEMBER

KRISTINEDALKYRKAN KL. 08.30

MORGONMÄSSA. Präst, Elinor Johansson.

ÖDSMÅLS KYRKA KL. 19.00

JULSÅNGSGUDSTJÄNST.

Präst, Petter Ölmunger. (Se separat annons.)

JULSÅNGSGUDSTJÄNST

**TO. 21/12 KL. 19.00
I ÖDSMÅLS KYRKA**

Kom i julstämning när Ödsmåls kyrkokör med flera sjunger in julen, ackompanjerade av duktiga musiker. Under ledning av Elin Östlund. Präst, Petter Ölmunger.

*Ett sam.arr med **sensus***

FOTO: PIXABAY

Tredje advent - Någon visar vägen

Den tredje söndagen i advent berättar bibeltexterna om Johannes döparen. Ibland behövs det människor som går före och som visar andra vägen. En sådan människa var Jesus kusin, Johannes, han som också kallades Johannes döparen. Johannes brann för att människor skulle omvända sig, döpas och förändras som människor. Han banade väg för Jesus, och människorna fylldes av förväntan.

Fjärde advent - Maria får uppdraget

att bli mamma till Guds son Maria var en ung kvinna som fick besök av ängeln Gabriel. Gabriel sa till Maria att hon inte skulle vara rädd och berättade för henne att hon skulle bli mamma till Jesus - Guds son. Nu börjar ett nytt kapitel för mänskligheten. Gud blir människa och föds som ett litet barn in i vår värld.

Julen - När Jesus föddes

På julnatten firar vi Jesus födelse, tillsammans med dem som var med i de bibliska berättelserna: herdarna, änglarna, Maria och Josef. Huruvida Jesus föddes i ett stall, eller en grotta, eller på någon helt annan plats är och förblir oklart. Bibeln nämner stallet och lyfter därmed fram Jesus enkelhet - det som inte är omgivet av konungars prakt, dyra ställen och vackra saker. Det är också herdar, inte kungar, som först får budskapet av änglarna och skyndar till stallet för att glädjas åt underverket.

En gammal fest fick ny inriktning

Allt handlar i grund och botten om att Jesus föddes. Sedan 300-talet efter Kristus har vi firat julen 25 december, men troligen var det inte då Jesus verkligen föddes. En romersk solgud firades ungefär vid vintersolståndet. Det var en fest som liknar en som vikingarna hade vid samma tid. Kanske var det naturligt att fortsätta att ha fest, men byta ut inriktningen på den, och i stället fira Jesus födelse?

Jesus kan ha fötts år 7 f. Kr.

Även fast vår tideräkning utgår från Jesus födelse, vet vi inte säkert vilket år han föddes. Om Jesus föddes under kung Herodes, måste han ha fötts senast år 4 f. Kr. Om födelsen ska vara förenlig med skattskrivningen, som nämns i evangeliets texter så bör Jesus ha fötts år 7 f. Kr.

Vi börjar fira kvällen före helgdagen

I Sverige har vi en tradition av att fira helgdagsaftnar. Vi börjar till exempel att fira julen redan på julafton och midsommar på midsommarafton. Det beror på att helgen börjar klockan sex kvällen före helgdagen enligt gammal tideräkning. I andra länder är det vanligare att fira jul 25 december, det vill säga på juldagen.

LUCIA

**SÖNDAG 10 DECEMBER
KL. 16.00 I ÖDSMÅLS KYRKA**

Välkomna in till ljus, värme & sång när Ödsmåls barnkörer och ungdomskören Asteria sätter upp årets luciatåg.

Under ledning av
Kinga Szabadvary och Elin Östlund.
Präst, Petter Ölmunger.

MUSIK I KYRKAN *ett sam.arr med **sensus***

God jul & ett
välsignat gott nytt år!

SÖNDAG 24 DECEMBER

4 s. i Advent/Julafton

ÖDSMÅLS KYRKA KL. 11.00

SAMLING VID KRUBBAN. Sångare medverkar.
Präst, Petter Ölmunger

NORUMS KYRKA KL. 11.00

SAMLING VID KRUBBAN. Barnkör medverkar.
Präst, Catarina Holmgren Martinsson.

ÖDSMÅLS KYRKA KL. 15.00

JULBÖN. Ellen Ljungqvist, flöjt.
Bjørn Ulvedalen, orgel. Präst, Emil Svensson.

KRISTINEDALKYRKAN KL. 23.30

MIDNATTSMÄSSA. Midnattskören och
instrumentalister medverkar.
Präst, Lisa Maria Strandberg.

MÅNDAG 25 DECEMBER

Juldagen

ÖDSMÅLS KYRKA KL. 07.00

JULOTTA. Kyrkokör och trumpetare medverkar.
Präst, Petter Ölmunger.

NORUMS KYRKA KL. 07.00

JULOTTA. Ellen Ljungqvist, flöjt. Bjørn Ulvedalen,
orgel. Präst, Lars Olof Andersson.

KRISTINEDALKYRKAN KL. 11.00

MÄSSA. Präst, Elinor Johansson.

TISDAG 26 DECEMBER

Annandag jul

KRISTINEDALKYRKAN KL. 11.00

MÄSSA. Sammanlyst mässa för Stenungsunds
pastorat. Präst, Elinor Johansson.

ONSDAG 27 DECEMBER

STENUNGSUNDS KAPELL KL. 18.30

SINNESRO I KAPELLET.

SÖNDAG 31 DECEMBER

Söndag efter julafton

ÖDSMÅLS KYRKA KL. 11.00

MÄSSA. Präst, Åsa Markung.

STENUNGSUNDS KAPELL KL. 15.00

NYÅRSBÖN. Präst, Lisa Maria Strandberg.

MÅNDAG 1 JANUARI

Nyårsdagen

NORUMS KYRKA KL. 18.00

MÄSSA. Sammanlyst mässa för Stenungsunds
pastorat. Präst, Lars Olof Andersson.

LÖRDAG 6 JANUARI

Trettondedag jul

ÖDSMÅLS KYRKA KL. 11.00

MÄSSA. Präst, Elinor Johansson.

NORUMS KYRKA KL. 18.00

MUSIK I KYRKAN. En stjärna lyser så klar.
En kväll full av glitter och stjärnglans i
vinternattens mörker. Hoppfulla ord och
värmande toner när Norums vokalensemble
sjunger sina favoritsånger från advent till
trettondedagen. Präst, Elinor Johansson.

SÖNDAG 7 JANUARI

1 s. e. Trettondedagen

ÖDSMÅLS KYRKA KL. 11.00

GUDSTJÄNST.

Präst, Catarina Holmgren Martinsson.

KRISTINEDALKYRKAN KL. 11.00

MÄSSA. Präst, Lars Olof Andersson.

NORUMS KYRKA KL. 18.00

MÄSSA.

Präst, Catarina Holmgren Martinsson.

Välkomna att
ansluta till

MIDNATTSKÖREN

som sjunger på
julaftonens midnattsmässa
i Kristinedalkyrkan!

VI REPAR:

Torsd. 7/12 kl. 18.00 – 19.30

Torsd. 14/12 kl. 18.00 – 19.30

Onsd. 20/12 kl. 18.00 – 19.30

JULAFTON 24/12

Repetition kl. 22.30,

Mässa kl. 23.30.

Kontakta Elinor Josefsson:

E-post: [elinor.josefsson@](mailto:elinor.josefsson@svenskakyrkan.se)

[svenskakyrkan.se](mailto:elinor.josefsson@svenskakyrkan.se) eller

Tfn: 0727-25 97 70.

FOTO: PIXABAY

Julklappen har sitt ursprung i de vise männens gåvor till Jesus

Vi talar ofta om de tre vise männen under julen. De var österländska stjärntydare som hade sett en stjärna, som var ett tecken på att ett kungabarn hade fötts. Stjärntydarna följde stjärnan, som ledde dem till Betlehem. Först gick de till palatset och träffade Herodes. Han blev upprörd över att en annan kung skulle ha fötts, och beslutade därför att låta döda det nyfödda barnet. Han försökte lura de vise männen att komma till honom efter besöket hos Jesus, för att avslöja var barnet fanns. Stjärntydarna fick dock en uppenbarelse i en dröm och valde en annan väg hem. I en dröm fick också Josef reda på att det fanns ett hot mot Jesus, och familjen tvingades fly. Stjärntydarna fann Jesusbarnet och gav honom gåvor – guld, rökelse och myrra. På trettondagen, 13 dagar efter jul, firar vi att stjärntydarna kom till familjen i stallet. I vissa traditioner firas presentutdelning på trettondagen.

Jultomten – En givmild ärkebiskop

Jultomten i Sverige är en blandning av den gamla gårdstomten och en ärkebiskop som levde i slutet av 200-talet och som var känd för sin givmildhet. Efter sin död helgonförklarades han och blev känd som Sankt Nikolaus. Hans namnsdag är 6 december.

Adventsstjärnan påminner om Betlehemsstjärnan

Nu för tiden tänder vi adventsstjärnor, som påminner om stjärnan som lyste över Betlehem, där Jesus föddes. Traditionen att pynta med en adventsstjärna härstammar från herrnhutismen, en religiös kristen rörelse från Tyskland. Vid stora firanden, som första advent, satte man upp en lysande stjärna för att fira. Efter ett tag blev tillverkningen av stjärnorna en del av det årliga julpysslet. Stjärnan spreds med herrnhutismens missionärer och nådde Sverige under 1910-talet.

Adventsljustaken – Ett ljus för varje söndag

Adventsljustaken kom till Sverige i slutet av 1800-talet. Ersta diakoni i Stockholm lade grunden till adventsljustaken så som vi känner till den idag. Där började man tända ljus i en så kallad adventsgran, en gran smyckad med 28 ljus. Sju ljus tändes varje adventssöndag. Utifrån adventsgranen skapades adventsljustaken – en stake med sju ljus för varje dag i veckan under advent och en ljustake med fyra ljus för varje söndag i advent. ■

Alternativ adventskalender 2023

Ljuset lyser i mörkret

1 Tänk på tre saker du längtar efter

2 Håll upp dörren för någon

3 Första advent: Fira advent i kyrkan! Kanske mässa med små och stora i Kristinedalkyrkan eller Musik i kyrkan i Norum?

4 Säg tack minst fem gånger

5 Rensa ut något hemma som du kan skänka vidare. Kanske lämna in något till Hos Marta och Maria?

6 Fråga någon hur personen mår

7 Bjud någon på en pepparkaka

8 Släpp någon före i kön

9 Skänk en gåva till välgörenhet, exempelvis ACTs julkampanj.

10 Andra advent: Njut av ljus, värme och vackra toner. Kanske till årets luciatåg i Ödsmåls kyrka?

11 Skicka ett julkort till någon för att göra hen glad

12 Skriv "glöm inte att du är värdefull" på en lapp och lämna på en synlig plats

13 Lucia: Fundera på hur du kan vara ett ljus i mörkret för någon i utsatthet

14 Försök att uppskatta saker du tar för givet

15 Hör av dig till någon du inte pratat med på länge

16 Påminn dig om varför vi firar jul. Besök årets julspel i Kristinedalkyrkan!

17 Tredje advent: Skicka tre sms fyllda med kärlek

18 Be för människor som tvingas fly från krig

19 Cykla, promenera eller ta bussen i stället för bilen

20 Ha en skärmfri dag

21 Kom i julstämning! I Ödsmåls kyrka bjuds det på julsångsgudstjänst!

22 Lär dig säga tack på ett nytt språk

23 Tänd ett ljus och be en bön för någon som har det tungt

24 Julafton & fjärde advent: Njut av julens mirakel och minns, ett barn kan förändra världen!

Fira mässa mitt i natten

Julen är en stor och viktig händelse i våra kyrkor – vi firar att Jesus föddes! Och vi firar detta på många olika sätt i våra kyrkor här i Stenungsund.

Inför julen har vi julsångsgudstjänst, och under julhelgen har vi samling vid krubban, julbön, midnattsmässa och julotta. Midnattsmässan är en speciell stund som firas på natten mellan julaften och juldagen. Denna mässa markerar övergången från advent till jul och kallas också för änglarnas mässa, eftersom julevangeliet berättar att änglarna sjöng av glädje när de lämnade bud till herdarna om Jesus födelse. När vi firar vår midnattsmässa i Kristinedalkyrkan är kyrkan oftast full av julfirare som skapar en väldigt härlig stämning. Det kan kännas väldigt speciellt att vara i kyrkan mitt i natten, eftersom vi till vardags inte firar mässa den tiden på dygnet.

För många är midnattsmässan en tradition som man gärna håller fast vid. Även de som kanske aldrig eller väldigt sällan går till kyrkan annars har midnattsmässan som en jultradition och uppskattar denna stämmningsfulla stund. Julaften kan till stor del handla om paket, mat och flera ”måsten”. Midnattsmässan ger en chans att landa i det som är grunden till att vi firar julaften, ge dagen en tyngd och en större mening.

Så mitt i natten fyller vi kyrkan med levande ljus och julfirare. Vi sjunger julsånger tillsammans och mässan innehåller mycket sång och musik, ibland av körer, ibland av solister. Ett vackert och stämmningsfullt sätt att avsluta din julaften och gå in i juldagen med sång och ljus.

Jul en annan dag!

De senaste åren har det på annan-dag jul firats Jul en annan dag. I år ser vi fram emot detta firande i våra lokaler på Kyrkvägen 7A!

Detta tillfälle till gemenskap och ett annat typ av julfirande är för alla, oavsett ålder. Du kan komma som en familj, själv eller i sällskap med någon du redan känner.

För många kan julen vara en jobbig högtid. Det finns ofta massa krav, måsten – oavsett om de kommer från en själv eller andra. Man kanske inte vill eller orkar dessa måsten. För vissa kan julhelgen kännas lång, långtråkig eller kanske alldeles för hektisk. Jul en annan dag ger en chans att komma hemifrån, äta god mat och helt enkelt ha en trevlig stund tillsammans med andra.

Vill du göra något annat denna jul?
Välkommen till Jul en annan dag!

Jul - en annan dag

**TISDAG 26 DECEMBER
ANNANDAG JUL**

KL. 15.00 – 17.30 PÅ KYRKVÄGEN 7A

Julfirandet fortsätter och DU är välkommen.
Kom och ät julmat och umgås.

*Begränsat antal platser.
Vuxna 40:- / Barn gratis.*

Anmälan till: Anna Blomberg, tfn: 0703-29 19 32
eller e-post: anna.blomberg@svenskakyrkan.se

"GO BACH TO SLEEP"

**SÖNDAG 26 NOV. KL. 18.00
I KRISTINEDALKYRKAN**

En vila- och lyssningskonsert där man kan ta filten kring sig och slumra i kyrkbänken medan man lyssnar till stillsam musik. Björn Ulvedalen spelar musik av Bach med flera på orgeln och flygeln. Medverkar gör även Tamami Masuda. Präst, Elinor Johansson.

MUSIK I KYRKAN ett sam.arr med **sensus**

"My hope is in you"
julkonsert
MED NORUMS VOKALENSEMBLE

**SÖNDAG 10 DEC. KL. 17.00
I KOPPERSKYRKAN**

Arr. Kristinedalkyrkan och Kopperskyrkan

GRÖNA FINGRAR

ODLING, HÅLLBARHET KRING
MAT & NÄRPRODUCERAT

Under hösten har vi fått ta del av inte mindre än två intressanta föredrag om odling, växtlighet samt mer därtill. Nu återstår terminens sista föredrag där du får ta dela av god frukost, spännande möten och möjlighet till samtal och frågor.

KOSTNAD: 50:-

LÖRDAG 9 DECEMBER

Kl. 09.00 – 11.00 i Norums församlingshem

Sutip Austad som driver Austads gård berättar om sitt liv, från den tuffa uppväxten i Thailand till hennes liv idag när hon driver en framgångsrik ekologisk odling i Spekeröd. Hon kommer också att berätta om hur hon odlar ekologiskt i vårt klimat.

Anmäl dig senast **torsdag 7 december** till:

E-post: sofia.krantz@svenskakyrkan.se eller tfn: 0706-60 15 76.

Kom ihåg att meddela ev. behov av specialkost!

**BEHÖVER DU NÅGON ATT TALA MED?
VÄLKOMMEN TILL SVENSKA KYRKANS
SAMTALSMOTTAGNING!**

Samtalen handlar om det som är viktigt för dig, exempelvis relationer, kriser, sorg, arbete, ensamhet, stress, tro och tvivel.

0303 - 660 22

Jourhavande PRÄST

AKUT SAMTALS- OCH KRISSTÖD

 TELEFON 112

 CHATT

 DIGITALT BREV

[www.svenskakyrkan.se/
jourhavandeprest](http://www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprest)

Svenska kyrkan

JULLOVSAKTIVITET

MINECRAFT PÅ JULLOVET!

**TISDAG 2 JANUARI
KL. 16.00 – 19.00
I KRISTINEDALKYRKAN**

Från åk. F och uppåt. Vi spelar Minecraft med vinter-tema! Krav på egen dator. Du behöver en köpt, nedladdad och installerad version av Minecraft Windows Java-edition för PC, samt ett konto. Testa gärna så att allt fungerar innan. Vi bjuder på godis och dricka!

Anmälan: Elin Östlund,
e-post: elin.ostlund@svenskakyrkan.se

EKUMENISKA BÖNEVECKAN 2024

Du skall älska
Herren din Gud ...
och din nästa
som dig själv

**EKUMENISK BÖNEVECKA
23/1, 24/1 SAMT 25/1 2024.**

SAVE THE DATE

Bor du i Stenungsunds pastorat och vill ansöka om ekonomisk hjälp? Eller vill du bidra med att hjälpa andra?

KONTAKTA EXPEDITIONEN:
E-post: stenungsund.pastorat@svenskakyrkan.se eller
Telefon: 0303 - 660 00 för ansökningsblankett.

Vill du bidra? Swisha en gåva.
Märk gåvan med "diakoni"

www.svenskakyrkan.se/stenungsund

GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR FRÅN OSS PÅ HOS MARTA OCH MARIA!

Tack för allt stöd under året som varit! Sista öppettiden i år är måndag 11 december.
Vi öppnar igen lördag 11 januari 2024 (inlämning tisdag 9 januari).
Följ oss på Facebook för att få de senaste uppdateringarna.
www.facebook.com/MartaOchMaria

GÄRDESVÄGEN 8

En tillbakablick på 2023

Under året har vaktmästarna på Norums kyrkogård låtit gräset växa fritt utvalda platser. Där har gräset slagits två gånger i stället för att klippas regelbundet med gräsklippare. Genom dessa utvalda ängsområden gynnas den biologiska mångfalden på och runt kyrkogården. Vi har sett ett flertal olika blomarter och vi kan bara ana att detta har varit positivt även för olika insekter och andra djur! Vaktmästarna i pastoratet utbildas kontinuerligt om den biologiska mångfalden och skötsel av ängsytor för att få så goda resultat som möjligt. Vi jobbar mycket med att se sambandet i naturen, för genom att stärka den gröna infrastrukturen så ökar vi förutsättningarna för den biologiska mångfalden!

Det har rensats bort förvuxna oxbär och idegranar i minneslundan på Norums kyrkogård och i stället har det planterats flera magnoliaträd samt såtts en ängsfröblandning. Under 2024 hoppas vi att bland annat gullvivor, humleblomster, blåklocka, ängsvädd, blåklint, kornvallmo och ängshavre ska växa upp och trivas.

På hösten är det vanligt att kratta löv från gräsmattor. Men i stället för att samla upp den största mängden höstlöv på kyrkogården i Norum har vi jobbat med att mulcha löven, det vill säga klippa sönder dem och låta bitarna ligga kvar på gräsmattan. Detta gynnar gräsmattorna på lång sikt eftersom gräsmattan får näring av de mulchade löven!

I Ödsmål har det byggts en ny bod för leksaker och redskap, vid lekplatsen bakom församlingshemmet.

Runt Pelikanen på Kyrkvägen är nya rabatter förberedda och buskar som vuxit sig för stora har tagits bort. Under nästa år kommer det planteras perenner i rabatterna.

I Norum har flera av de gamla maskinerna bytts ut till batteridrivna maskiner. Det finns två stora anledningar till att vi i omgångar byter ut gamla maskiner mot nya batteridrivna. En anledning är att det minskar bullernivåerna på kyrkogården, och den andra anledningen är att minska användandet av diesel och bensin. Vi upplever att det skapar en trevligare arbetsmiljö för oss, men även att våra besökare blir mindre störda av oljud.

FOTO: FELICIA KRANTZ-STRAND

TEXT: EMMA GILLAND
/ KYRKVAKTMÄSTARE

>> Alex Morales arbetar för en organisation som Act Svenska kyrkan stödjer i Guatemala. Han och kollegorna har under flera år rest runt i byarna i Quitché-regionen och nått ut till både ungdomar och män med sina workshops och kurser om att förändra skadliga könsroller.

>> **Julinsamlingen:** Vi lever alla under samma himmel och har samma rättigheter. Men beroende på var vi föds, eller vilket kön vi har, ser verkligheten olika ut. Mellan första advent och trettondag jul pågår **Act Svenska kyrkans julinsamling - för allas rätt till ett värdigt liv.**

Bryt en tradition!

I Guatemala slutar hälften av landets flickor skolan före högstadiet och barnäktenskap är vanligt. Varje år rapporteras över 50 000 fall av våld mot flickor och kvinnor, och mörkertalet är stort. Men Act Svenska kyrkan stöttar människor som Alex Morales, som dedikerat sitt liv åt att bryta skadliga traditioner inom sitt samhälle. Genom kurser om könsroller får ungdomar nya möjligheter i livet.

”Skriv ner vad ni har hört om kön och genus” säger kursledaren Alex Morales och delar ut post-it-lappar till ungdomarna som sitter i en stor halvcirkel med sina pennor redo. De har just startat dagens gruppövningar på kursen om könsroller, som Act Svenska kyrkan stödjer här i Guatemala.

Ungdomarna rodnar när Alex pratar om biologiska skillnader mellan en kvinna och en man. Sedan skrattar de högt när han kommer in på skillnaderna i sociala förväntningar.

”Vad förväntas en flicka göra innan hon går till skolan?” frågar Alex och ungdomarna svarar att hon ska gå upp tidigt och laga frukost och städa i ordning. Men svaret på vad en pojke ska göra är kort. Han behöver bara klä på sig och gå.

Pojkar får inte vara i köket

Alex pratar med ungdomarna om hur hårt flickor och kvinnor tvingas att jobba hemma och att det är en gammal tradition att pojkar och män inte hjälper till. Många kvinnor vägrar att släppa in dem i köket. Det finns ett känt talesätt om att ifall en pojke vidrör slevan eller sopborsten så kommer hans framtida hustru att köra med honom. Det här är en uppfattning som alla i rummet känner igen. En flicka däremot förväntas oftast hjälpa till i köket redan från tidig ålder. I tonåren är det många flickor som slutar att gå i skolan och i stället bara gör hushålls-sysslor. De ska ju ända snart gifta sig.

”Traditioner som uppmanar unga flickor, från 13-14 år, att ingå äktenskap måste förändras. Det

finns också traditioner som innebär att ett större ansvar läggs på flickor och kvinnor när det gäller uppgifter som att ta hand om hemmet och familjen”, konstaterar Alex. Han berättar också att organisationen Ixmukané som Act Svenska kyrkan stödjer har varit pådrivande för den nya lag som nu finns och förbjuder giftermål innan 18 års ålder. Nästa steg är att se till att människor känner till lagen, vilket är ett av de tydligaste målen med verksamheten som han driver.

Negativa könsroller leder till våld

Guatemala är ett av de våldsammaste länderna i Centralamerika och anmälningarna av våldtäkter och annat genusrelaterat våld fortsätter att öka. Act Svenska kyrkans partner i Guatemala uppger att brott mot kvinnor, liksom brott mot barn, är de

mest anmälda brotten med mer än 50 000 fall per år trots underrapportering. I analysen av en tolvårsperiod ökar det sexuella våldet, särskilt när det gäller fall där barn och ungdomar är inblandade. Många flickor gifts bort som barn och behandlas illa inom sitt äktenskap.

Ungdomarna på kursen får göra olika övningar där de utmanar traditionella könsroller som leder till diskriminering och våld mot flickor och kvinnor. De pratar både om vilka uppgifter som flickor och pojkar förväntas göra samt om vilka egenskaper som de förväntas ha beroende på sitt kön. Exempelvis att pojkar ska vara tuffa och hårda.

”Macho” utropar en av pojkarna i gruppen och alla skrattar igenkännande. Alex visar en bild med olika personlighetsdrag som associeras med flickor och

Varje kursomgång får 30 ungdomar och 30 män delta i olika grupper för att tillsammans utforska normer, könsroller och samhällsstrukturer som står i vägen för ett jämställt samhälle utan våld, tvångsäktenskap och andra övergrepp mot flickor och kvinnor.

pojkar. På flickornas lista finns ord som söt, lugn, omhändertagande och följsam medan pojkarnas lista består av begreppen aggressiv, ambitiös, självständig och tävlingsinriktad. Ungdomarna får sedan diskutera hur dessa förväntningar påverkar dem.

Kursen förändrar framtiden

Trettonåriga Christian och artonåriga Natalia är två av de ungdomar som deltar på kursen. De har båda erfarenheter av hur negativa könsroller påverkar dem i livet. Som enda sonen i sin familj känner Christian tydligt att det finns andra förväntningar på honom än systrarna. Han förväntas bidra med att tjäna pengar till familjen, för att han och hans tre systrar ska kunna äta mat och gå i skolan. Natalias pappa var tidigare våldsam mot henne och hennes mamma. Men nu har hela familjen fått stöd

av Alex och organisationen Ixmukané. De har fått lära sig om könsroller och kvinnors rättigheter.

”Ixmukané hjälpte mamma och hon sade till pappa att han skulle komma med och lära sig nya saker för att kunna få ett nytt liv. Och så förändrades vårt liv”, berättar Natalia.

Christian håller också med om att kursen ger honom kunskap som kommer förändra framtiden.

”Aktiviteter som jag gillar här är uppgifterna och övningarna där vi lär oss att säga ifrån till våld mot kvinnor” säger han och konstaterar ”Jag gillar att komma hit. Här får jag saker att tänka på!”

TEXT: SUSANNA OLIVIN, ACT SVENSKA KYRKAN

FOTO: TRUE NORTH/IKON

BRYT EN TRADITION

Fler än
30 000 flickor
gifts bort
varje dag

SWISHA DIN
GÅVA TILL
900 1223

Vi lever alla under samma
himmel och tillsammans
kan vi göra skillnad.

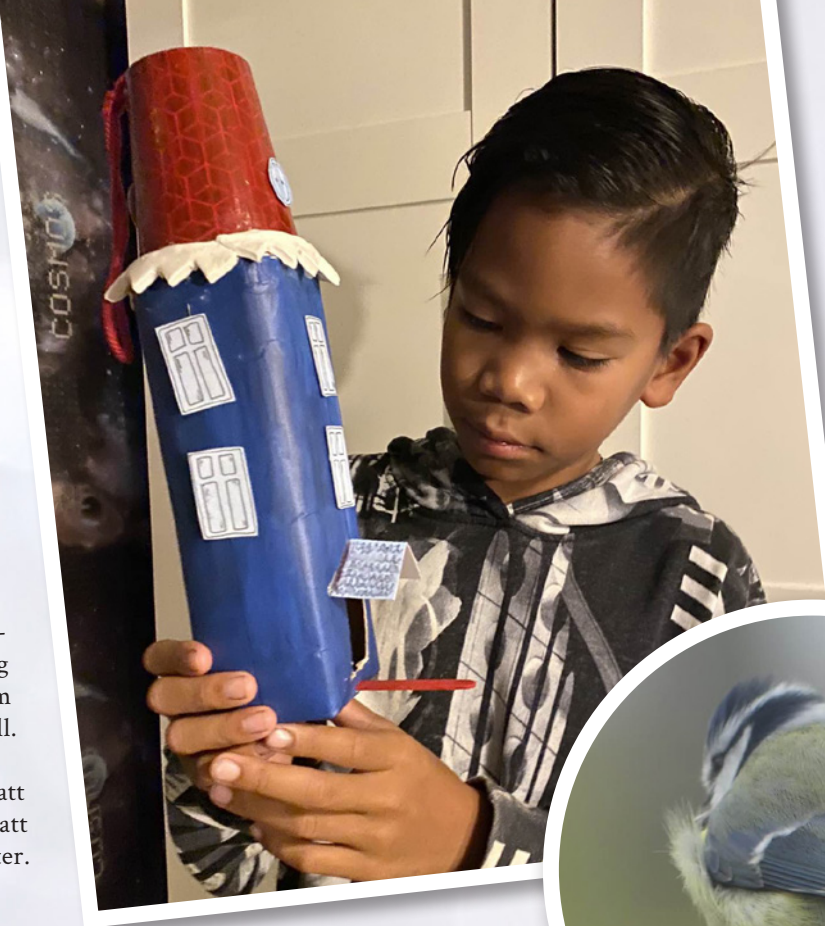
PEDAGOGERNA TIPSAR!

Fågelmatare

Nu är det vintrigt ute och det kan både komma riktigt kalla dagar och snö. Då blir det allt tuffare för fåglar som övervintrar här i Sverige. Gör dem glada genom att bjuda på solrosfrön i ett återbrukspysel, inspirerat av Muminhuset.

Här kommer ett tips på hur ni kan göra en fågelmatare av en yoghurtförpackning, en pappmugg och lite färg. Vi har även använt oss av lite lera som detalj på taket men det behövs inte om ni inte vill.

Det är ett enkelt och kul projekt som hjälper fåglarna att få i sig mat och som tack för hjälpen får ni chansen att fågelskåda på nära håll, när fåglarna kommer och äter.

GÖR SÅ HÄR:
Diska ur yoghurtförpackningen och måla den 2-3 gånger med hobbyfärg, samt gör detsamma med pappmuggen.

Ta hjälp av en vuxen att skära eller klippa ut ett hål, likt en dörr, där fåglarna kan komma flygande och hämta fröer ur er fågelmatare. Vill ni kan ni fästa en vanlig pinne eller en glasspinne så de kan stoppa till lite snabbt när det hämtar maten.

Innan ni limmar ihop "huskroppen" med "taket" så är det enklast om ni gjort en liten hänganordning med hjälp av ett snöre i muggens botten, så att huset går att hänga upp i ett träd eller på en annan lämplig plats.

Slutligen är det bara att fixa till lite detaljer så som fönster eller annat kul på er fågelmatare och även spray-lacka den om ni vill att färgen ska hålla under hela vintern.

Lycka till med ert lilla husprojekt!

TIPS & FOTO: ALEXANDRA SCHOLLIN

julevangeliet

Vid den tiden utfärdade kejsar Augustus en förordning om att hela världen skulle skattskrivras. Det var den första skattskrivningen, och den hölls när Quirinius var ståthållare i Syrien. Alla gick då för att skattskrivra sig, var och en till sin stad. Och Josef, som genom sin härkomst hörde till Davids hus, begav sig från Nasaret i Galileen upp till Judeen, till Davids stad Betlehem, för att skattskrivra sig tillsammans med Maria, sin trolovade, som väntade sitt barn.

Medan de befann sig där var tiden inne för henne att föda, och hon födde sin son, den förstfödde. Hon lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem inne i härbärgen.

I samma trakt låg några herdar ute och vaktade sin hjord om natten. Då stod Herrens ängel framför dem och Herrens härlighet lyste omkring dem, och de greps av stor förfäran. Men ängeln sade till dem: *"Var inte rädda. Jag bär bud till er om en stor glädje, en glädje för hela folket. I dag har en frälsare fötts åt er i Davids stad, han är Messias, Herren. Och detta är tecknet för er: ni skall finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba.* Och plötsligt var där tillsammans med ängeln en stor himmelsk här som prisade Gud: *Ära i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt.*

När änglarna hade farit ifrån dem upp till himlen, sade herdarna till varandra: *Låt oss gå in till Betlehem och se det som har hänt och som Herren har låtit oss veta.*" De skyndade i väg och fann Maria och

Josef och det nyfödda barnet som låg i krubban. När de hade sett det, berättade de vad som hade sagts till dem om detta barn. Alla som hörde det häpnade

över vad herdarna sade. Maria tog allt detta till sitt hjärta och begrundade det. Och herdarna vände tillbaka och prisade och lovade Gud för vad de hade fått höra och se: allt var så som det hade sagts dem.

LUKASEVANGELIET

2:1 – 20

